

Forord

I denne beretning giver vi fra Sydslesvigudvalgets side et tilbageblik på året, der gik, og beskriver vores arbejde samt de opgaver, vi varetog i 2022.

Beretningen indledes med en kort præsentation af Sydslesvigudvalget, og derefter introduceres udvalgets overordnede opgaver. Dernæst følger en beskrivelse af årets konkrete opgaver, herunder udarbejdelse af resultataftaler for 2023, projekttilskud 2022, den årlige besigtigelsestus m.v.

1. Resumé

1.2 Udvalgets sammensætning

Sydslesvigudvalget består af 7 medlemmer udpeget af Folketinget efter forholdstalsvalg. I særlige tilfælde kan der udpeges medlemmer, som ikke er medlem af Folketinget. Kulturministeren udpeger formanden blandt de valgte medlemmer. Enhedslistens Christian Juhl var formand for udvalget i 2022.

Medlemmer af Sydslesvigudvalget 2022

Christian Juhl (EL) Formand 2022	Merete Dea Larsen (DF)	Rune Christiansen (RV)
Karina Lorenzen Dehnhardt (SF)	Niels Flemming Hansen (KF)	Birgitte Vind (S)
Anni Matthiesen (V)		

2. Sydslesvigudvalgets opgaver

Sydslesvigudvalgets opgaver er beskrevet i *Lov om Sydslesvigudvalget og visse tilskudsordninger for det danske mindretal i Sydslesvig*.

Udvalgets tre hovedopgaver er:

- 1) At være bindeled mellem det danske mindretal i Sydslesvig og Folketinget
- 2) At rådgive ministre om forhold af betydning for mindretallet,
- 3) At træffe beslutning om fordeling af tilskud til aktiviteter til gavn for mindretallet. Opgaverne er beskrevet nærmere neden for.

2.1 Bindeled til det danske mindretal i Sydslesvig

Sydslesvigudvalget virker som bindeled mellem det danske mindretal i Sydslesvig og Folketinget. Det indebærer for eksempel, at udvalgets medlemmer deltager i forskellige arrangementer og møder afholdt i de sydslesvigske foreninger, ligesom et samlet udvalg hvert år besøger Sydslesvig i forbindelse med besigtigelsesturen.

2.2. Rådgivning af regeringens ministre

Udvalget kan desuden rådgive kulturministeren og regeringens øvrige ministre om forhold af betydning for det danske mindretal i Sydslesvig.

2.3 Tilskud til aktiviteter til gavn for mindretallet.

Foruden rådgivning træffer udvalget beslutninger om fordelingen af de tilskud, som ydes til gavn for mindretallet fra bevillingen på kulturministerens område. I 2021 var bevillingen på 493,4 mio. kr., og midlerne blev fordelt som henholdsvis driftstilskud, bygge- og anlægstilskud og projektilskud. Udvalget udarbejder hvert år et detaljeret regnskab for bevillingen, som offentliggøres på udvalgets hjemmeside. Den konkrete tilskudsfordeling er dog ligeledes beskrevet i afsnit 3.

3. Sydslesvigudvalgets aktivitetskalender i 2022

3.1 Udvalgets møder

Udvalget holdt 7 ordinære udvalgsmøder i 2022.

Tabel 1: Udvalgsmøder 2022

			Sted
23.03.2022	Sydslesvigudvalget	Ordinært udvalgsmøde	Christiansborg

	Organisation	Begivenhed	Sted
20.04.2022	Sydslesvigudvalget	Ordinært udvalgsmøde	Christiansborg
17.05.2022	Sydslesvigudvalget	Ordinært udvalgsmøde	Christiansborg
30.08.2022	Sydslesvigudvalget	Ordinært udvalgsmøde	Christiansborg
25.10.2022	Sydslesvigudvalget	Ordinært udvalgsmøde	Christiansborg
27.10.2021	Sydslesvigudvalget	Ordinært udvalgsmøde	Christiansborg
10.11.2022-11.11.2022	Sydslesvigudvalget	Budgetmøder	Flensborg
01.12.2022	Sydslesvigudvalget	Ordinært udvalgsmøde	Christiansborg
21.12.2022	Sydslesvigudvalget	ekstraordinært udvalgsmøde	online

3.2 Fordeling af driftstilskud via en resultataftale

Med hjemmel i Sydslesvigloven kan udvalget yde driftstilskud til foreninger og organisationer. Tilskudsmodtagerne er forpligtede til at indgå en resultataftale med udvalget. I det følgende beskrives som udgangspunkt tilskuddenes fordeling for 2023, da det er dette arbejde, der har fyldt mest i udvalget i 2022.

3.2.1 Ansøgninger om driftstilskud for 2022

Den 19. marts 2022 var der frist for at søge om at indgå en resultataftale med udvalget i 2023. Neden for ses de ni foreninger, som ansøgte om driftstilskud via en resultataftale.

Tabel 2: Ansøgninger om driftstilskud 2023

Forening
Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig
Dansk Skoleforening for Sydslesvig
Flensborg Avis
Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU)
Sydslesvigsk Forening (SSF)
Sydslesvigsk Vælgerforening (SSW)
Grænseforeningen
FUEN

3.2.2 Bevilgede driftstilskud 2023

På baggrund af de økonomiske rammer og forhandlinger mellem de enkelte foreninger og Sydslesvigudvalget i forbindelse med udarbejdelse af resultataftale for 2023 traf udvalget endelig beslutning om fordeling af tilskud på et møde afholdt den 1. december 2022. Fordelingen af tilskuddene kan se i tabellen nedenfor sammen med størrelsen på tilskuddene i 2021 og 2022.

Tabel 3: Fordeling af bevilget driftstilskud 2023

Forening	2021	2022	2023	Resultataftale 2022
Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig	29.181.319	29.473.132	30.652.057	ja
Dansk Skoleforening for Sydslesvig	353.500.000	353.500.000	365.165.500	ja
Flensborg Avis	26.644.691	28.060.226	30.033.739	ja
Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU)	36.400.000	36.780.176	37.883.581	ja
Sydslesvigsk Forening (SSF)	26.308.951	26.583.732	29.019.253	ja

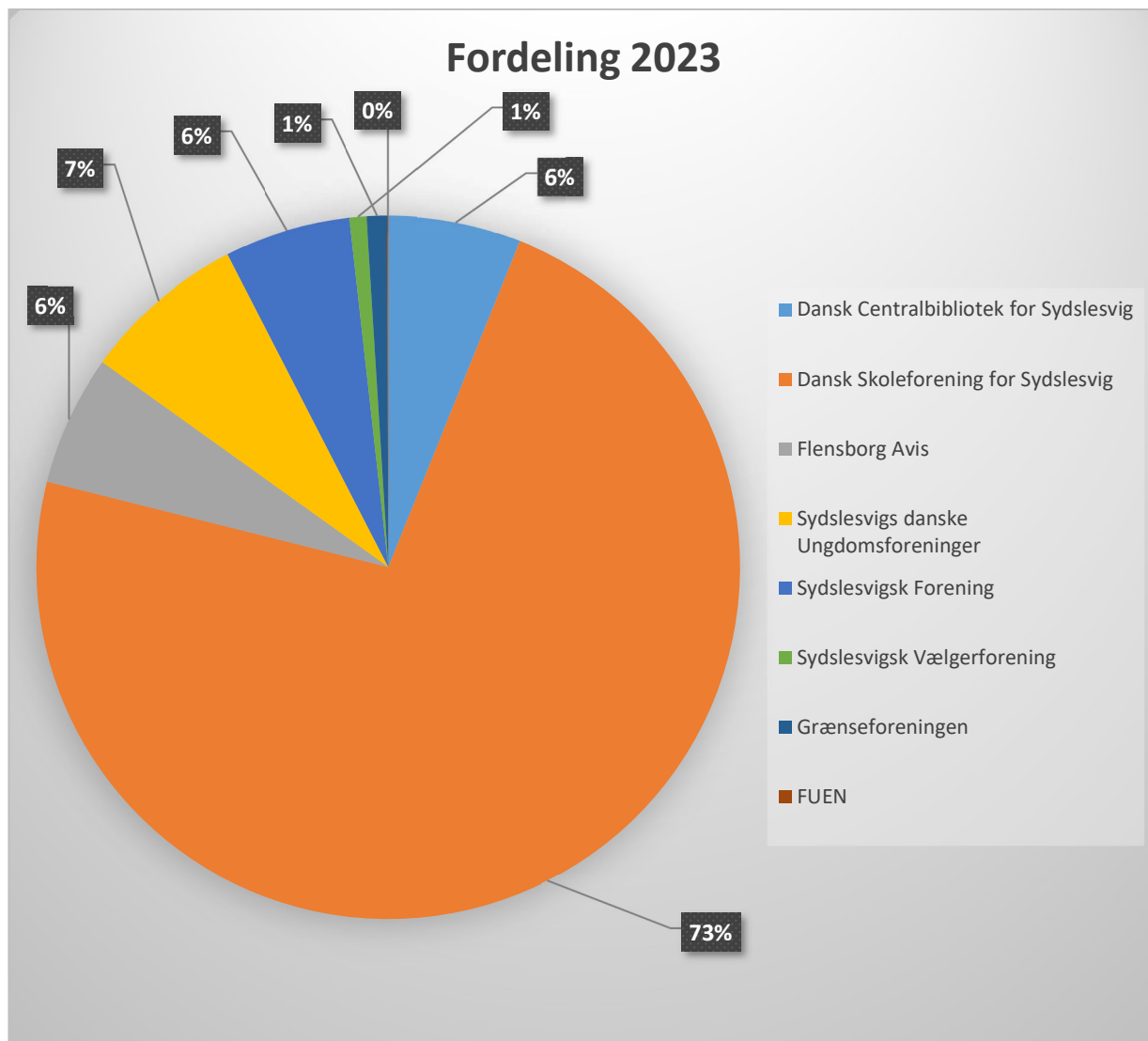
Sydslesvigsk Vælgerforening (SSW)	3.707.629	3.746.353	3.926.150	ja
Grænseforeningen	4.066.000	4.108.467	4.716.427	ja
FUEN	200.000	200.000	210.123	ja
I alt drift DKK	480.503.590	482.452.086	501.206.830	

Kilder: Høringsnotat til kulturministeren om Sydslesvigudvalgets tildeling af driftstilskud for 2021, 2022 og 2023.

I resultataftalerne er der opstillet konkrete mål og resultatkrav for foreningernes virksomhed, ligesom de indeholder regnskabstal, budgettal og nøgletal for foreningerne. Endvidere er de enkelte foreningers historie beskrevet, idet resultataftalerne, udover at være et økonomisk styringsredskab, har et helt klart oplysningssigte, ikke blot i forhold til Sydslesvigudvalget, men også i forhold til den brede offentlighed i Danmark. Resultataftalerne omfatter som udgangspunkt hele tilskudsmodtagernes virksomhed, dog under hensyntagen til, at mange modtager en stor del af deres samlede indtægter fra anden side – eksempelvis fra Slesvig-Holsten.

Figur 1 viser den forholdsmæssige fordelingen af driftsmidlerne. Heraf kan det ses, at Dansk Skoleforening for Sydslesvig modtager størstedelen af det samlede driftstilskud. I tabel 4. vises hvor stor en andel af de enkelte foreningers samlede tilskud, der stammer fra den danske stat.

Figur 1: Fordeling af driftstilskud 2023

3.3 Fordeling af bygge- og anlægstilskud 2022

Der var frist for indsendelse af ansøgninger den 1. september 2021. Sydslesvigudvalget modtog i alt 2 ansøgninger. På et møde den 1. december traf udvalget beslutning om at imødekomme én ansøgning.

Tabel 5: Fordeling af bygge- og anlægstilskud (kr.)

Ansøger	Projekt	2022
Dansk Skoleforening for Sydslesvig	"Etablering af et dagtilbud ved Vimmersbøl danske skole"	7.797.914

3.4 Fordeling af projekttilskud 2022

Med hjemmel i Sydslesviglovens § 2 og § 15 kan udvalget yde foreninger og organisationer tilskud til enkeltstående projekter, hvis varighed ikke overstiger tre år.

Sydslesvigudvalget fastsætter en tilskudspolitik for fordelingen af projekttilskud, jf. Sydslesviglovens § 15, stk. 2.

I sin tilskudspolitik for 2022 besluttede udvalget, at de ønskede at støtte projekter inden for følgende 3 indsatsområder:

- 1) Tilskud til aktiviteter, der har til formål generelt at øge vidensniveauet om det danske mindretal i Danmark, både aktuelt og historisk, herunder til aktiviteter rettet mod undervisningssektoren.
- 2) Tilskud til aktiviteter, der har til formål at understøtte og øge trivslen blandt socialt udsatte medlemmer af det danske mindretal, herunder aktiviteter rettet mod børn og unge fra socialt udsatte familier, hvor formålet bl.a. er at fastholde disse som aktive deltagere i mindretallet.
- 3) Aktiviteter, der støtter det danske mindretals deltagelse i det nordiske samarbejde.

Der var frist for ansøgning om projekttøtte den 24. november 2021. Sydslesvigudvalget havde ved fristens udløb modtaget i alt 4 ansøgninger.

Tabel 6: Projekttilskud 2022

Ansøger	Projekt	Varighed	Beløb (kr.)	Fuld bevilling
Grænseforeningen	Moin Moin	2022-2023	1.050.000	ja
Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig	Mindretallet på tur	2022-2023	1.955.000	ja

Kilde: Høringsnotat 2021

3.5 Korte resuméer af de enkelte projekter

3.5.1 Moin Moin

Selv om det dansk-tyske kulturelle venskabsår og genforeningsfejringen ikke fik det omfang som planlagt, har det alligevel givet en øget opmærksomhed på det dansk-tyske grænseland. Det gælder også i undervisningssektoren. Grænselandet er både relevant og interessant i undervisningssammenhænge. Skal interessen fastholdes er det vigtigt, at lærerne kender til de mange emner, hvor grænselandet kan indgå og ikke mindst, at der findes godt og let tilgængeligt materiale. Det vil Grænseforeningen gerne være med til at sikre gennem dette projekt. Projektets formål er at give flere børn og unge mulighed for at beskæftige sig med det danske mindretal og det dansk-tyske grænseland. Dette skal ske ved at gøre det lettere for lærere i grundskolen at inddrage grænselandet i deres undervisning. Erfaringerne fra ungdomsuddannelserne viser, at målrettet undervisningsmateriale, lettilgængelige undervisningsforløb og tydelig placering i forhold til læreplanen, skaber interesse hos underviserne for at inddrage grænselandet og mindretallene. Både i selvstændige forløb og som emne knyttet til et større tema. Det styrkes yderligere af kurser og andre aktiviteter, hvor lærerne får mulighed for at opleve grænselandet og mindretallene.

3.5.2 "Mindretallet på tur"

Projektets formål er øge vidensniveauet såvel i Danmark, men også inden for det danske mindretal i Sydslesvig, om mindretallets fortid og nutid. Samtidig vil biblioteket også benytte lejligheden til at formidle viden om Danmark i Tyskland, og om Tyskland i Danmark, i forlængelse af den dansk-tyske venskabserklæring. Der vil i høj grad blive taget udgangspunkt i den (moderne) fortælling, baseret på Rejhan Bosnjaks bog "Danskhed under forandring", idet forfatteren står til rådighed for at bidrage til projektet. Projektet har en flerstrengt profil, men fællesnævneren er "synergi", både i forhold til logistik, platforme og præsentationer: når biblioteket er i Danmark, kan de både fortælle om mindretallet, og om Tyskland, og tilsvarende i Tyskland åbne op for at fortælle mere om mindretallet og om Danmark, også på tysk. Forskningsafdelingen og biblioteket kan i samarbejde finde frem til dette hold af kompetencer, der ville kunne udvikle, tilbyde og afholde disse aktiviteter, suppleret med digitale tilbud og vejvisere, samtidig med at man vil kunne stille en af de snart forhenværende bogbusser til rådighed for en synlig indsats også, både i Danmark og i Slesvig-Holsten, sammen med forskellige projektpartnere.

4. Tilsynsvirksomhed

Med hjemmel i Sydslesvigloven fører udvalget tilsyn med tilskudsmodtagernes anvendelse af tilskud. Udvalget følger løbende de sydslesvigske foreningers arbejde og aktiviteter og kontrollerer på den måde, at tilskuddenes anvendelse svarer til de krav, der er stillet fra udvalgets side. Dette sker blandt andet via en række stedlige besøg hos mindretallets foreninger, på udvalgets besigtigelsestur til Sydslesvig, og på de årlige budgetmøder i Flensborg. Hertil kommer, at medlemmerne deltager i de enkelte foreningers årsmøder, styrelsesmøder m.v, ligesom de i øvrigt følger med i, hvad der rører sig i mindretallet.

Som følge af Sydslesvigloven er der desuden gennemført en række tiltag, som skal systematisere og supplere dette tilsynsarbejde. Konkret skal foreninger og institutioner på forskellig vis redegøre for, hvordan tilskuddene er blevet anvendt.

Endvidere aflægges udvalgets sekretariat i Kulturministeriet årligt en rapport til udvalget om tilskudsmodtagernes årsrapporter og regnskaber. Udvalgets arbejde med de forskellige tiltag i 2022 er nærmere beskrevet herunder.

4.1. Undervisningsministerens gennemgang af årsrapporter og årsregnskaber 2021

Tilskudsmodtagerne skal på baggrund af den gældende regnskabsbekendtgørelse aflægge rapport og regnskab til Sydslesvigudvalget og Kulturministeriet.

Udvalgets sekretariat i Kulturministeriet afgiver årligt en opfølgingsrapport til udvalget om de modtagne rapporter, jævnfør Sydslesviglovens § 19.

Sekretariatet fremlagde og gennemgik rapport om årsregnskaber og revisionsprotokollater for 2021 for de sydslesvigske foreninger og organisationer den 28. februar 2023. Det var sekretariatets vurdering, at hovedparten af foreningerne i al væsentlighed har opfyldt kravene i regnskabsbekendtgørelsen.

I forbindelse med gennemgang af årsregnskaber og revisionsprotokollater samt projektregnskaber var sekretariatet heller ikke blevet bekendt med forhold, der kunne give anledning til at konkludere, at de udbetalte tilskud ikke var anvendt i overensstemmelse med Sydslesvigudvalgets afgørelser.

4.2. Midtvejsrapporteringer på resultataftaler for 2022

Som nævnt i afsnit 3.2 skal driftstilskudsmodtagere indgå en resultataftale med udvalget, hvori der blandt andet skal opstilles konkrete og målbare resultatkrav og – mål for foreningernes virke. Som led i opfølgningen på aftalerne skulle foreningerne senest den 15. juli 2022 aflevere en midtvejsrapportering til udvalget. Her skulle de gøre status over målopfyldelsen pr. 1. juli 2022, ligesom de skulle redegøre for deres forventede målopfyldelse ved udgangen af året.

4.3 Besigtigelsesturen til Sydslesvig

På grund af udskrivelse af valg til Folketinget blev der ikke i 2022 gennemført en besigtigelsestur.

4.4 Budgetmøder

Udvalget afholdt budgetmøder med de sydslesvigske foreninger og organisationer den 10.-11. november 2022 på Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig. På budgetmøderne redegør foreningerne for deres aktiviteter og udfordringer på baggrund af de foreliggende udkast til resultataftaler, som foreningerne i samarbejde med udvalgets sekretariat har udarbejdet forud for det enkelte møde. Udvalget har hermed lejlighed til at stille opklarende spørgsmål samt kvalificere de foreliggende udkast. Dette medvirker til, at den endelige bevillingstildeling sker på et så oplyst grundlag som muligt.

Følgende foreninger deltog på budgetmøderne:

Dansk Skoleforening for Sydslesvig
Federal Union of European Nationalities
Sydslesvigsk Forening
Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig
Sydslesvigs Vælgerforening
Flensborg Avis

Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger
Dansk Kirke i Sydslesvig*
Dansk Sundhedstjeneste for Sydslesvig*

Grænseforeningen havde ikke mulighed for at deltage, men der blev efterfølgende afholdt et møde på Christiansborg den 8. december.

*Dansk Kirke i Sydslesvig og Dansk Sundhedstjeneste for Sydslesvig modtager ikke driftstilskud fra Sydslesvigudvalget.

5. Øvrige begivenheder i Sydslesvig m.v.

Både Folkemødet på Bornholm og de danske årsmøder i Sydslesvig blev afviklet på normal vis efter de to foregående år i skyggen af COVID-19 epidemien. På Folkemødet deltog både Christian Juhl, Birgitte Vind og Rune Christiansen i debatter i Sydslesvigfeltet. Christian Juhl, Niels Flemming Hansen, Anni Matthiesen og Merete Dea Larsen deltog alle i de danske årsmøder. Udvalgets medlemmer har derudover deltaget i en lang række arrangementer hos de sydslesvigske foreninger, herunder årsmøder m.v.

Sydslesvigudvalget på besøg på det danske generalkonsulat den 11. november 2022. Til venstre ses generalkonsul Kim Andersen

6. Udvalgets vederlæggelse

I alt er der givet 123.885 kr. i vederlag til udvalgets medlemmer.

7. Afslutning og perspektivering

Efter Folketingsvalget blev der i januar 2023 nedsat et nyt Sydslesvigudvalg. Det betød et farvel til Birgitte Vind, Karina Lorenzen Dehnhardt, Merete Dea Larsen og Rune Christiansen. Det nye udvalg fremgår af oversigten herunder:

Benny Engelbrecht, MF
(S) Formand

Anni Matthiesen, MF (V)

Henrik Frandsen, MF (M)

Niels Flemming Hansen,
MF (C)

Patrick Culmsee Bryhl
Madsen (Æ)

Henrik Dam Kristensen (S)

Christian Juhl (Ø)

Nye er i udvalget er således Henrik Frandsen, Patrick Culmsee Bryhl Madsen samt Henrik Dam Kristensen. Benny Engelbrecht er af kulturministeren udpeget som formand – et hverv, han tidligere har varetaget i lighed med Anni Matthiesen, Christian Juhl og Henrik Dam Kristensen.